

Nr 177. Revidering av samverkansavtal för gemensam nämnd avseende räddningstjänstverksamhet
KSN-2014-1349

Kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att fastställa avtal för samverkan inom räddningstjänst enligt ärendets *bilaga*.

Simon Alm (SD) reserverar sig enligt *bilaga A*.

Uppsala den 26 november 2014

På kommunstyrelsens vägnar
Marlene Burwick/Astrid Anker

I avgörandet deltagande:

Marlene Burwick (S), Caroline Andersson (S), Ulrik Wärnsberg (S), Rahima Ortac (S), Gustav Lantz (S), Rickard Malmström (MP), Linda Eskilsson (MP), Ilona Szatmári Waldau (V), Fredrik Ahlstedt (M), Marta Obminska (M), Therez Olsson (M), Mohamad Hassan (FP), Stefan Hanna (C), Jonas Segersam (KD) och Simon Alm (SD)

Dessutom närvarande: Eva Christiernin (S), Johan Lundqvist (MP), Hanna Viktoria Mörck (V), Daniel Rogozinski (V), Rikard Sparby (M), Louise Landerholm Bill (M), Anna Manell (FP) och Anne Lennartsson (C).

Ärendet

Tierp, Östhammar och Uppsala kommuner samverkar sedan 2012 i gemensam nämnd för räddningstjänstverksamhet. För att reglera verksamheten och förhållandet mellan ingående kommuner fastställdes ett samverkansavtal mellan de tre parterna. Utifrån de erfarenheter som vunnits samt de i befintligt avtal identifierade frågor som har krävt särskild hantering har ett förslag till nytt samverkansavtal från 1 januari 2015 utarbetats, ärendets *bilaga*.

Föredragning

De förändringar som föreslås i avtalet är av följande karaktär:

- Redaktionell justering för att förenkla/förtydliga texten
- Tillägg för område som saknas i befintligt avtal
- Ändring av kostnadsfördelning mellan parterna
- Strykning av sakförhållanden som regleras genom andra beslut eller regler.

I det följande kommenteras de delar av förslagen till förändring som har ett mer materiellt innehåll.

Förtydligande av avtalstexten

I beskrivningen av uppdraget ligger i nuvarande avtal en tonvikt på att samordna resurserna för räddningstjänst för att nå ett ekonomiskt positivt utfall för de samverkande parterna. Genom att flytta fokus till ändamålet får nämnden ett tydligare uppdrag.

”Tierps, Uppsalas och Östhammars kommuner ("Kommunerna") ska genom en gemensam nämnd bedriva en effektiv räddningstjänstverksamhet i alla tre kommuner” samt

”Den gemensamma nämnden ska bedriva en effektiv verksamhet som bidrar till att uppfylla Kommunernas verksamhetsmål och visioner inom befintligt ekonomiskt utrymme.”

Område som saknas i befintligt avtal

I nuvarande avtal finns inte specifikt uttryckt hur ansvaret för lokaler är fördelat. Genom att göra ett tillägg enligt nedanstående klargörs det.

”Varje kommun ansvarar för att det finns ändamålsenliga lokaler i sin kommun för att bedriva räddningstjänstverksamhet. Vid upphörande av detta avtal och därmed av den gemensamma nämnden övertar den kommun där fastigheterna är belägna alla hyresavtal för dessa fastigheter.”

Genom förändrad ansvarsfördelning har inom Uppsala kommun beslutats att nämnden ska kunna svara för tillståndsgivning och tillsyn över verksamheter som handhar brandfarliga och explosiva varor varför detta måste ingå i nämndens åtagande.

”Nämnden svarar också för kommunernas tillsyn enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor. Tillståndsgivning enligt samma lag kan hanteras av den gemensamma nämnden eller annan nämnd i respektive kommun.”

Ändring av kostnadsfördelning

I nuvarande avtal framgår att kostnaden för den gemensamma nämndens verksamhet fördelas på de samverkande kommunerna utifrån dels befolkning dels en korrigeringsfaktor som tar hänsyn till att kostnaden per capita är olika för en stor/ tätbefolkad kommun och en mindre/mer glest befolkad kommun. För att förenkla kostnadsfördelningen föreslås att den nuvarande relationen mellan kommunerna ska gälla för den kommande femårsperioden och att en avstämning därefter görs utifrån bl a befolkningsförändringen för respektive kommun.

”Kostnadsfördelningen utgår från kommunbidragen från respektive kommun år 2014: Tierps kommun 21 059 tkr/11,9 procent; Uppsala kommun 133 714 tkr/75,7 procent; Östhammars kommun 21 831 tkr/12,4 procent. Kostnaden för kommande år fördelas enligt ovanstående procentuella fördelning. Kostnadsfördelningen bör ses över vart femte år, bland annat utifrån om invånarantalet procentuellt har förändrats olika i kommunerna”

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innehåller en förändring av kostnadsfördelningen där en fast fördelning görs för en kommande femårsperiod. Tidigare har avtalet tagit hänsyn till befolkningsförändringarna i respektive kommun varje år. Med en fast fördelning är det lättare att förutse vilka kostnader respektive kommun har för verksamheten. Möjligheten finns dock att efter fem år se över den nu föreslagna kostnadsfördelning, bland annat utifrån befolkningsförändringar i de samverkande kommunerna.

Bilaga A. Reservation (SD)

Sverigedemokraterna yrkar avslag samt att man utreder förutsättningarna att bedriva räddningstjänst i egen regi.

Sverigedemokraterna har följt utvecklingen av räddningstjänsten. Den gemensamma räddningsnämnden har inte lett till bättre verksamhet i kommunerna Östhammar, Tierp och Uppsala. Tvärtom har den gemensamma räddningsnämnden bidragit till att försämma räddningstjänsten i de enskilda

kommunerna. Organisationen har blivit ineffektivare, vilket bland annat den allt större budgeten kombinerat med allt lägre ambitionsnivå tydligt pekar på. Neddragningar på ett flertal brandstationer har lett till försämrade säkerhet på många orter med omnejd.

Möjligheten att politiskt kunna påverka den gemensamma räddningsnämnden från en enskild kommun är begränsad. Nämnden har 13 ledamöter med fördelningen 9 ledamöter för Uppsala, 2 för Tierp och 2 för Östhammar. Det är därför svårt för de mindre kommunerna att kunna påverka. Det är ett demokratiskt problem att få partier få plats i nämnden. Kommunfullmäktiges möjligheter att påverka räddningsnämnden begränsas till att kommunen kan verka för en förändring. Det innebär att kommunens högsta organ inte kan uppdraga till räddningsnämnden eftersom nämnden består av fler kommuner än en. Detta tydliggjordes vid en debatt i februari i Uppsala kommunfullmäktige kring huruvida brandförsvaret ska rustas upp eller inte på ett flertal orter på landsbygden i kommunen.

Sverigedemokraterna anser därför att det bästa för Uppsala kommun och de andra inblandade kommunerna är att varje kommun har en egen räddningsnämnd.

Simon Alm (SD)

Samverkansavtal om gemensam räddningsnämnd och räddningstjänstorganisation i Tierps, Uppsala och Östhammars kommuner enligt kommunallagen 3 kap 3 §

1. Parter

Tierps kommun	org.nr 212000-0266
Uppsala kommun	org.nr 212000-3005
Östhammars kommun	org.nr 212000-0290

Uppsala kommun är värdkommun och den gemensamma nämnden och räddningstjänsten ingår i Uppsala kommuns organisation.

2. Syfte

Tierps, Uppsalas och Östhammars kommuner ("Kommunerna") ska genom en gemensam nämnd bedriva en effektiv räddningstjänstverksamhet i alla tre kommuner.

3. Uppgifter

Avtalet avser räddningsverksamheten i Kommunerna i enlighet med vad som åvilar var och en av Kommunerna inom ramen för lagen (2003:778) om skydd mot olyckor ("LSO"). Huvudansvaret för samordning av Kommunernas arbete med skydd mot olyckor ligger dock kvar i respektive kommun. (1 kap 6 § LSO).

Nämnden svarar också för Kommunernas tillsyn enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor. Tillståndsgivning enligt samma lag kan hanteras av den gemensamma nämnden eller annan nämnd i respektive kommun. Vidare svarar nämnden i tillämpliga delar för kommunernas uppgifter enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Nämnden ska inom sitt kompetensområde stödja andra nämnder i Kommunerna i deras arbeten inom främst:

Lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap,
Plan- och bygglagen (2010:900),
samt i frågor som Kommunerna i övrigt efterfrågar.

Slutligen ska nämnden inom ramen för sitt uppdrag verka för att skapa trygghet i samhället. Kommunerna kan enligt särskild överenskommelse lämna specifika uppdrag till den gemensamma nämnden beträffande beredskaps- och säkerhetsarbete.

4. Prestationskrav

Den gemensamma nämnden ska bedriva en effektiv verksamhet som bidrar till att uppfylla Kommunernas verksamhetsmål och visioner inom befintligt ekonomiskt utrymme. Verksamheten ska vara upplagd på ett sådant sätt att utfallet, ekonomiskt och verksamhetsmässigt, kan mätas såväl kvalitativt som kvantitativt och bedömas av Kommunerna.

5. Reglemente

Den gemensamma nämndens verksamhet styrs av det reglemente som kommunfullmäktige i Kommunerna gemensamt beslutat om för nämndens verksamhet. Reglementet och framtida förändringar i reglementet ska antas av kommunfullmäktige i Kommunerna.

6. Styrning, planering, budget och insyn i förvaltningen

Styrning, planering och budget för den gemensamma nämnden upprättas av värdkommunen enligt dess styrmodell efter samråd med de andra kommunerna. Värdkommunen kallar till samråd och samråd ska ske minst en gång per år. I samrådet ska det finnas representanter från samtliga tre kommunstyrelser. I samrådet kan Kommunerna diskutera den gemensamma nämndens uppdrag och ekonomiska förutsättningar. Tierps och Östhammars kommuner har rätt till löpande insyn i förvaltningen och redovisningen som gäller nämndens verksamhet.

7. Resultatreglering

Över-/underskott regleras varje verksamhetsår mellan Kommunerna. Likvidavräkning för över-/underskott regleras snarast efter det att respektive kommunfullmäktige fastställt årsredovisningen.

8. Fördelning av nämndens kostnader mellan Kommunerna

Kostnadsfördelningen utgår från kommunbidragen från respektive kommun år 2014:

	Kommunbidrag (tkr) 2014	Kostnadsfördelning i procent
Tierps kommun	21 059	11,9
Uppsala kommun	133 714	75,7
Östhammars kommun	21 831	12,4

Kostnaden för kommande år fördelas enligt ovanstående procentuella kostnadsfördelning. Kostnadsfördelningen bör ses över vart femte år, bland annat utifrån om invånarantalet procentuellt har förändrats olika i kommunerna.

9. Betalning

Uppsala kommun fakturerar Tierps och Östhammars kommuner månadsvis i förskott med en tolfedel av respektive kommuns årsbudget för den gemensamma nämnden.

10. Uppföljning

Den gemensamma nämnden ska följa uppföljningsrutinerna enligt värdkommunens styrmodell. Värdkommunen ska rapportera uppföljningarna till Tierps och Östhammars kommuner.

11. Investeringar och fastigheter

Investeringsobjekt i form lös egendom, så som fordon, maskiner och inventarier ägs av värdkommunen. Investeringar i lös egendom ska inrymmas i värdkommunens investeringsbudget.

Fastigheter för verksamheten ägs av respektive kommun (eller hyrs in av respektive kommun) som sedan den gemensamma nämnden hyr. Kostnadsförändringar i samband med eventuell nybyggnation, omfattande ombyggnationer eller genomgripande renoveringar ska diskuteras av de inblandade kommunerna och avtalas separat. Av avtalet ska framgå hur finansieringen av såväl byggnation som löpande drift skall ske.

Varje kommun ansvarar för att det finns ändamålsenliga lokaler i sin kommun för att bedriva räddningstjänstverksamhet.

Vid upphörande av detta avtal och därmed av den gemensamma nämnden övertar den kommun där fastigheterna är belägna alla hyresavtal för dessa fastigheter.

12. Försäkring

Den kommun som har äganderätt till fastigheter, byggnader, anläggningar och teknisk utrustning som nyttjas för räddningstjänstens verksamhet, ska se till att egendomen försäkras. Övriga försäkringar som erfordras i den gemensamma nämndens verksamhet tecknas av värdkommunen.

13. Sammansättning av nämnden

Den gemensamma nämnden utgörs av tretton (13) ordinarie ledamöter och tretton (13) ersättare med fördelning enligt nedan:

Tierps kommun	2 + 2
Uppsala kommun	9 + 9
Östhammars kommun	2 + 2

Den gemensamma nämndens presidium utgörs av ordföranden och vice ordföranden. Dessa funktioner utses av värdkommunens kommunfullmäktige bland dem som valts till att ingå i nämnden. Vice ordföranden har funktion som ordförandens ställföreträdare. Nämnden representeras av ordföranden och vice ordföranden om inte ordföranden beslutar annorlunda.

Nämndens första mandatperiod är den 1 januari 2012 till 31 december 2014 och löper därefter fyra år räknat från den 1 januari året efter det att allmänna val till kommunfullmäktige hållits i hela landet.

14. Tvister

Tvist rörande tolkning och tillämpning av detta avtal ska i första hand lösas av parterna i samråd. Kan inte enighet uppnås ska tvist avgöras av allmän domstol.

15. Avveckling av den gemensamma nämnden

Anser någon av parterna att den gemensamma nämnden ska upphöra helt ska överläggningar mellan företrädare för kommunstyrelserna i Kommunerna ske. Frågan om avveckling av nämnden, som kan ske enbart vid årsskifte, ska skriftligen väckas före den 1 juli 18 månader innan avvecklingen är avsedd att ske. Vid en avveckling av nämnden ska ansvaret för organisationens gemensamma personal, materiel och övrig utrustning fördelas på parterna efter en skälig och rättvis grund.

Kapitalinvesteringar som är stationerade i Tierps och Östhammars kommuner köps av respektive kommun till bokfört värde. Vid bedömningen av vad som är en skälig och rättvis grund ska följande vara vägledande:

- Upparbetade personalkostnader fördelas enligt samma principer som vid ingåendet av detta avtal
- Kvarvarande personal fördelas efter arbetsställets geografiska placering
- Personalfrågor i övrigt hanteras så som vid övertagande av verksamhet.

16. Avtalets giltighet.

Detta avtal gäller från 1 januari 2015 till 31 december 2018 och ersätter tidigare avtal mellan kommunerna tecknat november/december 2011.

Uppsägning ska göras skriftligen senast 18 månader före avtalstidens utgång. Sker inte uppsägning förlängs avtalet med fyra år åt gången.

17. Utvärdering av samarbetet

Kommunstyrelserna i respektive kommun i samverkan ansvarar för att utvärderingar av samarbetet genomförs.

..... den2014
Ort och datum

.....
Kommunstyrelsens ordförande
Tierps kommun

..... den.....2014
Ort och datum

.....
Kommunstyrelsens ordförande
Uppsala kommun

..... den2014
Ort och datum

.....
Kommunstyrelsens ordförande
Östhammars kommun